

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA.

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS manè diſcutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis vigeſimo-ſeptimo Junii, anni M. DCC. XLIII.

M. RAYMUNDO DE LARIVIERE,
Doctore Medico, Præſide.

An Senibus vinum parcius, dilutius?

I.

QUOTIDIANO corporis defectui, qui naturalis quidem, at certè gravis eſt morbus; veriùs quædam mortis prolixitas; non aliter mederi poteſt homo, quàm ſi potûs cibique adminiculo ſarciat quidquid illius ſucco continenter decedit. Videre autem & in omni vitâ meditatum habere debet, ut id tantùm adhibeat, quo vires reficiantur, non opprimantur: nempè ut ſanitatis mater eſt abſtinentia, ſic intemperantia malorum omnium lerna eſt: vir frugi omnibuſque

vitæ partibus moderatus rectè omnia facit: potu enim pastuque parciore vigent membra omnia, viget & sui compos erectusque animus, immoderato fartum distentumque corpus mentem obstupefacit, suas ei perturbationes allinit, obstructâque nervorum cerebri origine, ad sublimiorum rerum contemplationem non sinit assurgere. Neque verò satis est nihil prorsus ultrà modum atque necessitatem attingere, nisi hoc ipsum quod ingeritur, suavissimum sit, & idem facillimum ad concoquendum.

I I.

VITÆ melioris custos, & optima procuratrix frugalitas, multos funditùs secundæ valetudinis bonis evertit, quòd eorum quæ restrictè assumebant, pestiferis viribus haudquaquam intellectis, insitam sibi à naturâ temperiem inculpatam sensim pessimæ commutarint. Quomodo enim citiùs atteritur lima quæ ferrum radit arroditque durissimum; ita naturalem illam viscerum chylopeorum actionem, cui conficiendi alimenti partes à naturâ datæ sunt, tùm maximè frangi diminuique necesse est, cùm ægrè omnino suum absolvit pensum; ipsæque interim universi corporis partes hoc promptiùs appellentis succi peregrinas induunt qualitates, quò is contumacior, minusque coctionis patiens fuerit. Porrò dispar est vitalis illa actio non solùm in disparis, verùm etiam in similis temperamenti, sexûs & ætatis hominibus. Oris nondum cibis firmi infantibus nihil præter geminum potandi liquoris lactei fontem natura aperuit; quidquid frustrà ars adjicit, malè cedit. Secùs se res habet in adultæ, florentis, constantisque ætatis hominibus, ad quorum luculentiorem velut caminum penè nullum non coquitur, vincitur, domaturque etiam valentius alimentum, viscerum tono haud ampliùs, ut in puerulis, ubertate circumfusi humoris hebescente; senes quos jam destituit calor, fibrarum tenet rigiditas, quorum vappidi sunt digestivi succi, velut ad vitæ carceres revocati infantium more tractandi sunt molliùs, quoque propiùs adsunt ut eorum natura morte dissolvatur, hôc paucioribus; coctuque facilioribus alimentis est sustinenda, ne, velut ligna, quem pascunt ignem, largiùs congesta suffocant, nimio aut indomito succo obruatur.

I I I.

VINUM quod succus est è maturis uvis expressus, quanquam sit è potulentorum familiâ, jure tamen & in eorum quæ nutriunt numerum potest adscribi: alit enim, sed malignè: quantoque faciliùs est potu quàm cibo impleri; tantò uberiùs infusum corpori vires inimicas effundit. Argumento sunt halitus, ructusque fætidi, sitis, inquies nocturna, furiales somni, tremulæ manus, & quæ hoc fonte derivata morborum ilias hominem graviùs solet affligere. Merum nemini non remis velisque fugiendum, & quemadmodum fert humanarum status rerum, quò nobilius, hôc nocentius: ab hoc frequens συναγχη, cùm vix aliquando prosit vinum, sæpissimè noceat, iis qui suâ sine corporis viribus sustinere nequeunt operâ; ipsisque grande nihil nisi motâ mente locuturis Poëtis relinquere: cæteros, ceu vult ille, reges quibus ingenii munus, non laterum lacertorumque tuendum est, eo carere præstaret. Staphylium tamen si audias, poterit ejus esse aliquis usus, sed rarior & parcior. Minore profecto impendio & la-

bore, at majore valetudinis commodo; ſaluberrimum ubivis obviæ & ante nos genitæ aquæ liquorem cæterarum more animantium quiſque ad potum adhiberet, niſi magna pars hominum, dum ſe non capit, voluptuarii potûs dulcedine perindè caperetur, ac ſi non aliud ſit vitæ præmium. hâc teſſerâ ſuum ſibi conciliat atque demeretur hoſpitem hoſtis infeſtiſſimus, ſi quando vim manifeſtam non afferat, clam certè jugulum petiturus.

I V.

NUM interpretari licet opinionem ejus qui putavit vinum munus eſſe pulcherrimum mortalibus à Deo immortali tributum? Tardum ſcilicet dictu plura homini creet bona, an mala? Eſt quidem hoc ornatum privilegio, ut ſpirituosâ quâ pollet ſubſtantiâ jacentes, diſſipataſque vires ſuſcitet colligatque promptiſſimè. At non tanti illud eſt, ut cætera quibus corpus animumque malè mulctat incommoda, hoc, quod etiam ad nos aliundè venit, beneficio redimantur. Nempè inani acceptum ventriculo, magno ejus damno ac tormento fervet, æſtuat, immaniùſque debacchatur; ipſos autem ubi nactum eſt cibos, ſtatim peſſundat & corrumpit, ac ſi quando crudos & inquinatos non dejicit in ventrem magis ſubindè corrumpendos, turbas movet, ſurſum effert, ejicit, effunditque omnia; ut eo onerati non magis cibum contineant, quàm arcanum. An & propterea ſui odium parit veritas, quòd ſit vini filia? Planè id pluſquam circeum poculum ſit oportet, quòd largiuſculè hauſtum, vel Socratem momeuto queat in Oreſtem vertere, quod viſcera ipſa diſtendit, calefacit, ſiccat, urit, inflammat; ſanguinem, corpus, mentemque furiat, docet libidinem, cujus inſtitores exactoreſque ſunt oculi, vitia omnia aut incendit, aut detegit, obſtantemque flagitioſis conatibus verecundiam removet. quid quod vini aviditatem auget ipſa bibendi conſuetudo; melioríque extinctâ indole, haud ſecùs ac terra ſemper madida ſpinas, lolium, ranaſque educat; facit ſomnolentos, ſocordes, ſtultos, oſcitantes, obliviosos nulliuſque frugis homines, qui honeſtatis & ſapientiæ lumen mentis oculos non magis aperiant, quàm ad ſolis radios, qui ex diuturno morbo convaleſcunt.

V.

TOTA igitur errant viâ, qui vinum ſenibus perindè atque lac pueris accommodatum eſſe cenſent; longè aliter Medicorum ſenatus: ſive enim aliquid priſtini roboris conſervare; ſive officii munus tueri ac exequi; ſive præſtare conſilio, quo res magnæ geruntur; ſive authoritate quæ ſenectutis apex eſt; ſive denique, ut ætate antecellit, ita & ſententiæ principatum tenere cupiat ſenex, vino debet uti dilutiſſimo ac parciſſimo, vel ſi quid vult rectiùs, nullo. Equidem ſemovenda interdum triſtis ſobrietas, extrahendus aliquando in exultationem liber animus; & quo pacto amariores lupini, ubi maduêre, dulceſcunt, ſic ſenum qui penè ſtomachantur omnia, aſperitas, & curæ, vino cui indè liberi nomen, non nunquam diluendæ. At ne in grande ventriculi detrimentum inteſtina lis oriatur, ne jam concuſſa vitæ fundamenta qnatiantur, quæque tùm maximè clavum tenere debet ratio, ſuâ ſe-

de vel minimum moveatur, quo quisque est adultiore senio, hoc vini, rei omnium coctu difficillimæ, magis subducendus, in diesque minuendus est usus: extremamque demum ætatem agentibus una ad potum objicienda mulsa, vel aqua decocta, hoc unum potionis genus, & firmum vegetumque corpus, & tolerabilem omnisque delirationis expertem facit senectutem, non subitò frangendam, sed ipsâ diuturnitate extinguendam.

Ergò Senibus vinum parcius, dilutius.

Proponebat Parisiis, JACOBUS VERDELHAN-DES-MOLES, Mimatensis, Doctor Medicus Monspeliensis, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1743. à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1743.